

Notitie 2012/76367

Onderwerp Vaststellen Programma van eisen ten behoeve van de aanbesteding van de accountantsdienst

Portefeuillehouder Auditcommissie

Steller jaap baars

Auditcommissie 22 november

Raadssessie/vergadering

Wettelijke bevoegdheid

1. Samenvatting

Wat willen we bereiken?

De Auditcommissie verzorgt in opdracht van de raad de selectie van de accountant. We willen voorafgaand aan de gemeenteraadsverkiezingen van 2014 een accountant aanwijzen. We selecteren een accountant voor een periode van twee jaar, met de mogelijkheid om de overeenkomst tot twee maal toe met een (1) jaar te verlengen.

De periode voor een nieuwe overeenkomst inzake de accountantsdiensten gaat idealiter van start bij aanvang van de interimcontrole, in juni 2013.

Wat gaan we daarvoor doen?

We verzorgen een Europese aanbesteding op de accountantsdiensten. We stellen de opdracht waarop de accountant bij onze gemeente kan inschrijven vast.

De opdrachtbeschrijving geeft eisen en verwachtingen ten aanzien van de accountant weer, in aanvulling op de wettelijke taak van de accountant: het controleren van de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening en de daarbij behorende zaken. Het gewicht dat we aan de eisen ten aanzien van de accountant toekennen bepalen we door middel van de gunningscriteria.

De Auditcommissie heeft, gehoord de sessiebespreking van 13 december, het PvE nader uitgewerkt. Ten aanzien van het onderdeel prijs is een toevoeging gemaakt en de eisen zijn vertaald naar een beoordelingskader ten behoeve van de gunningscriteria. Zie ook 'Wat mag het kosten'.

Op de overige opmerkingen uit de sessie wordt in de uitwerking van dit raadsvoorstel ingegaan onder 'Overige relevante informatie'.

Wat mag het kosten?

In aanvulling op de eerder voorgestelde ondergrens aan het criterium prijs volgt nu tevens een bovengrens. Inschrijvingen tussen de 140.000 en 200.000 euro worden gewaardeerd op een schaal van 15 tot 0 punten (gunningscriterium prijs).

Wie is waarvoor verantwoordelijk?

De gemeenteraad wijst de accountant aan, Gemeentewet artikel 212, lid 2.

De gemeenteraad stelt het programma van eisen vast, Verordening op de accountantscontrole, artikel 3, lid 5.

De Auditcommissie bereidt het Programma van Eisen voor en is belast met de selectie van de accountant, Verordening op de accountantscontrole artikel 3, lid 5.

Na de aanwijzing van de accountant door de raad zal een overeenkomst tussen de gemeente en de accountant worden opgesteld, dit behoort tot de bevoegdheid van het college, artikel 160 Gemeentewet.

De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente en is bevoegd tot het ondertekenen van de overeenkomst tussen de gemeente en de door de raad aangewezen accountant, artikel 171 Gemeentewet.

De accountant is verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening en het verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen, Gemeentewet artikel 213, lid 2 e.v. en de Verordening op de accountantscontrole gemeente Haarlemmermeer.

Wanneer en hoe zal de raad over de voortgang worden geïnformeerd?

Na vaststelling van het Programma van eisen zal de aanbesteding door de afdeling I&A worden verzorgd. De Auditcommissie zal in het voorjaar 2013 het selectieproces verzorgen en aansluitend een voorstel tot het aanwijzen van de accountant aan de raad voorleggen.

2. Voorstel

- I Het Programma van eisen ten behoeve van de aanbesteding van de accountantsdienst vast te stellen.

3. Uitwerking

Wat willen we bereiken?

We willen een constructieve samenwerking met een vakkundige accountant.

Er is een beperkt aantal accountantskantoren dat de gemeenten kan bedienen, in het bijzonder met betrekking tot de grote gemeenten. Naast kennis en kunde wordt in deze benadering van de aanbesteding de kwaliteit van de communicatie en interactie gezocht.

Op pagina 3 van de beschrijving in de bijlage vindt u de gunningscriteria weergegeven. De kwaliteit van de diensten wordt in de concept-opdrachtbeschrijving door middel van eisen weergegeven. De kwaliteit van de diensten wordt vervolgens krachtig getoetst in de wijze van werken: door middel van casuïstiek en presentatie wordt duidelijk hoe kennis en kunde in de praktijk van het werk en in de interactie tot uitdrukking komt.

Overige relevante informatie

Uit de raadsessie zijn nog de volgende zaken naar voren gekomen:

- De wettelijke criteria en vereisten waaraan de accountant dient te voldoen.
Deze eisen zijn te vinden in de Wet toezicht accountantsorganisaties¹ en met name de artikelen 5 en 6 zijn hierbij van belang, zie bijlage en zie Eis 1 in het PvE.
- De wettelijk minimaal vereiste toleranties bij de accountantscontrole.
De minimale vereisten zijn te vinden in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden², artikel 2 is hierbij van belang, zie bijlage en zie Eis 1 in het PvE.
- Doorwerken van afspraken met de accountant en werking naar Verbonden Partijen.
De goedkeuringstoleranties e.d. die de gemeente hanteert bij de opdrachtverstrekking aan zijn accountant werken niet door naar de toleranties e.d. waarmee aan de gemeente Verbonden Partijen hun controles dienen uit te voeren.

¹ http://www.st-ab.nl/wetten/1056_Wet_toezicht_accountantsorganisaties_Wta.htm

² Zie voor toelichting en vindplaats van het Bado de website van de commissie BBV:
<http://www.commissiebbv.nl/regelgeving/bado/>

- Aandacht voor Risicomanagement.
Risicomanagement is een onderwerp dat door de accountant van nature van alle aandacht wordt voorzien. Het is niet los te zien van de Administratieve Organisatie en Interne Beheersing die een uitspraak over de getrouwheid van informatie en de rechtmatigheid van het gevoerde bestuur mogelijk dient te maken.
Aan de rol van de Raad/Auditcommissie en de rol van het college/organisatie is m.b.t. risicomanagement in het Programma van Eisen aandacht gegeven door middel van de kwaliteit van de relaties die in de geledingen van de gemeente met de accountant worden aangegaan. In onder andere de eisen 10, 12, 13, 21, 31, 41 en in het hoofdstuk 'De natuurlijke adviesrol van de accountant' ligt tevens besloten dat duidelijk is waar of hoe risico's spelen, zodat een bewuste keuze over de wijze waarop daarmee wordt omgegaan mogelijk is.

De Auditcommissie is een door de raad ingestelde commissie die de accountant aanstuurt en ten behoeve van vaststelling door de gemeenteraad het Programma van Eisen voorbereidt en de selectiecommissie vormt in de selectieprocedure van de accountant.

In 2008/2009 heeft de aanbesteding tot de selectie en aanwijzing van de huidige accountant, Deloitte, geleid.

Na drie jaar is ervoor gekozen in (februari 2012) om het contract met een jaar te verlengen. In november 2012 is er voor gekozen om niet gebruik te maken van de tweede verlenging van een jaar, maar voor een nieuwe aanbesteding. Dit betekent dat Deloitte de jaarrekening 2012 nog voor haar rekening zal nemen.

De werkwijze van de Auditcommissie met betrekking tot de accountant en de jaarrekeningcontrole is dat sinds 2010 de raad voor het zomerreces het controleprotocol vaststelt. In het controleprotocol wordt bepaald met welke toleranties (hoe diepgaand) de controle door de accountant dient te worden uitgevoerd. In het controleprotocol zijn tevens de wetten en verordeningen van onze gemeente opgenomen, voorzover er financiële gevolgen uit de uitvoering van die wetten en verordeningen volgen. Ten aanzien daarvan toetst de accountant de rechtmatigheid. Voorafgaand aan de vaststelling van het controleprotocol wordt de fracties jaarlijks gevraagd onderwerpen aan te leveren die voor de accountant als specifieke aandachtspunten gedurende zijn controle kunnen worden opgenomen.

Medio maart/april van ieder jaar bespreekt de raad de Jaarstukken. De controleverklaring en het Verslag van bevindingen van de accountant wordt altijd bij de Jaarstukken gevoegd, tezamen met het advies van de Auditcommissie.

4. Ondertekening

Ambtelijke secretaris Auditcommissie

Jaap Baars

Voorzitter Auditcommissie

Mevr. drs. Anne de Rooij

Bijlage(n)

- Wettelijke bepalingen
- Programma van Eisen
- Verordening op de Accountantscontrole 2005 Gemeente Haarlemmermeer

Bijlage

Over de wettelijke criteria en vereisten waaraan de accountant dient te voldoen.

Deze eisen zijn te vinden in de **Wet toezicht accountantsorganisaties**³ en met name de artikelen 5 en 6 zijn hierbij van belang:

- **Artikel 5**
- 1. Het is verboden een wettelijke controle te verrichten zonder daartoe van de Autoriteit Financiële Markten een vergunning te hebben verkregen.
- 2. Het eerste lid is niet van toepassing op:
 - a. gemeenten die accountants in gemeentelijke dienst hebben aangesteld als bedoeld in artikel 213, zevende lid, van de Gemeentewet;
 - b. provincies die accountants in provinciale dienst hebben aangesteld als bedoeld in artikel 217, zevende lid, van de Provinciewet;
 - c. accountantsdiensten als bedoeld in artikel 66, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2001.

- **Artikel 6**
- 1. De Autoriteit Financiële Markten verleent een vergunning aan een aanvrager die geen accountantsorganisatie als bedoeld in artikel 5, tweede lid, is, en die heeft aangetoond dat hijzelf en de bij hem werkzame of aan hem verbonden externe accountants voldoen aan het bij of krachtens paragraaf 3.1.2 en afdeling 3.2 bepaalde.
- 2. Indien de aanvrager voornemens is tevens wettelijke controles te verrichten bij organisaties van openbaar belang, toont de aanvrager bovendien aan dat hijzelf en de bij hem werkzame of aan hem verbonden externe accountants voldoen aan het bij of krachtens paragraaf 3.1.3 bepaalde. Indien is voldaan aan het bepaalde in de vorige volzin, vermeldt de Autoriteit Financiële Markten in de vergunning dat deze mede strekt tot het verrichten van wettelijke controles bij organisaties van openbaar belang.
- 3. De Autoriteit Financiële Markten kan aan een vergunning voorschriften verbinden en beperkingen stellen.
- 4. Met toepassing van artikel 28, eerste lid, laatste zinsnede, van de Dienstenwet is paragraaf 4.1.3.3. van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing op de aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 5, eerste lid.

- De wettelijk minimaal vereiste toleranties bij de accountantscontrole *zijn te vinden in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden*:

Artikel 2. (Goedkeuringstoleranties)

1. De accountant gebruikt ten behoeve van de oordeelsvorming over de jaarrekening van de provincie, bedoeld in artikel 217, derde lid, van de Provinciewet, de jaarrekening van de gemeente, bedoeld in artikel 213, derde lid, van de Gemeentewet, onderscheidenlijk artikel 38, vierde lid, van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, de volgende goedkeuringstoleranties:
 - a) ten aanzien van fouten in de jaarrekening 1% van de omvangsbasis en
 - b) ten aanzien van onzekerheden in de controle 3% van de omvangsbasis.
2. De omvangsbasis is gelijk aan de totale lasten van de provincie, de gemeente onderscheidenlijk het openbaar lichaam.

³ http://www.st-ab.nl/wetten/1056_Wet_toezicht_accountantsorganisaties_Wta.htm

3. De fouten in de jaarrekening en de onzekerheden in de controle kunnen betrekking hebben op:
 - a. het getrouwe beeld, bedoeld in artikel 217, derde lid, onder a van de Provinciewet, artikel 213, derde lid, onder a van de Gemeentewet onderscheidenlijk artikel 38, vierde lid, onder a, van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, of
 - b. de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties, bedoeld in artikel 217, derde lid, onder b van de Provinciewet, artikel 213, derde lid, onder b van de Gemeentewet, onderscheidenlijk artikel 38, vierde lid, onder b, van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.
4. De accountant richt zijn controle zodanig in dat een redelijke mate van zekerheid bestaat dat fouten en onzekerheden die afzonderlijk of gezamenlijk de goedkeuringstoleranties voor fouten in de jaarrekening respectievelijk onzekerheden in de controle overschrijden worden ontdekt.
5. De accountant onthoudt een goedkeurende accountantsverklaring aan de jaarrekening indien één der of beide goedkeuringstoleranties, zoals opgenomen in het eerste lid, worden overschreden.
6. Indien provinciale staten, de raad, onderscheidenlijk de eilandsraad opdracht geven over een deelverantwoording een afzonderlijke accountantsverklaring af te geven, dan zijn de goedkeuringstoleranties ten aanzien van fouten in de deelverantwoording 1% en ten aanzien van onzekerheden in de controle 3% van de omvangsbasis van die deelverantwoording. Op grond van (bijzondere) activiteiten van het onderdeel van de provinciale, gemeentelijke onderscheidenlijk eilandelijke organisatie kan de accountant voor de berekening van de goedkeuringstoleranties voor bepaalde deelverantwoordingen gemotiveerd kiezen voor een andere omvangsbasis dan de totale lasten van de deelverantwoording.
7. Provinciale staten, de raad, onderscheidenlijk de eilandsraad kunnen de goedkeuringstoleranties voor de gehele jaarrekening of voor deelverantwoordingen op een lager percentage vaststellen.